През декември 2022 г. Министерството на вътрешните работи (МВР) подписа договор с германски технологичен концерн за създаването на система за издаване на български документи за самоличност, които са от ново поколение. Споразумението е с продължителност 10 години и е свързано с изработването на няколко вида документи: паспорт, лична карта, свидетелство за управление на моторни превозни средства (МПС), разрешение за пребиваване в страната и др.

Със съобщение в медиите германската технологична група информира, че се очаква новите документи за самоличност да се появят в средата на 2024 година. По своите базови характеристики новите лични документи няма да се различават от съществуващите до момента. Основен документ за самоличност на територията на Република България за българските граждани остава личната карта. С нея те имат право да пътуват в държавите от Европейския съюз. С лична карта българските граждани могат да пътуват и в случаите, предвидени в съответните международни договори.

Според нормативните разпоредби всеки български гражданин, навършил 14 години, трябва да поиска в съответното Районно управление на МВР издаването на първа лична карта в срок до 30 дни от:

• навършване на 14-годишна възраст, ако живее на територията на Република България;

• завръщането си в страната, ако е пребивавал в чужбина и е навършил 14 години;

• получаване на удостоверение за придобито или възстановено българско гражданство.

Писменото искане за издаване на лична карта непълнолетните (от 14 г. до 18 г.) трябва да подадат лично и в присъствието на родител, настойник или попечител, който полага подпис в заявлението.

В новите документи за самоличност ще има вграден чип. В него ще се записват биометрични данни (снимка на лицето, както и пръстови отпечатъци на двата показалеца). Може да се добави и електронен идентификатор, ако гражданинът желае това. Отказът от електронен идентификатор в документите за самоличност се заявява изрично.

Такси за издаване на новите лични карти на български граждани

ЛИЧНА КАРТА	Обикновена услуга до 30 дни (в лв.)	Бърза услуга до 3 работни дни (в лв.)	Експресна услуга до 8 работни часа (в лв.)
Издаване на първа лична карта на лица от 14 до 16 г.	Без такса	Без такса	Без такса
Издаване на следваща лична карта на лица между 14 и 16 г. и за всяка карта на лица между 16 и 18 г.	13	26	65
Издаване на лична карта на лица от 18 до 70 г. (с валидност 10 г.)	18	36	90
Издаване на лична карта на лица над 70 г. (с валидност 10 г. или 30 г.)	Без такса	Без такса	Без такса
Издаване на лична карта на лица с трайно намалена работоспособност или вид и степен на увреждане 50 и над 50 на сто	2	4	10
Издаване на лична карта на лице, от което е невъзможно снемане на биометрични данни – пръстови отпечатъци, поради временна физическа невъзможност (с валидност 12 месеца)	3	6	15

LIVEWORKSHEETS

1. Коя е темата на текста?

А) вграждането на електронен идентификатор в личната карта
Б) съобщението до медиите на германска технологична група
В) искането за издаване на лична карта на 14-годишните
Г) въвеждането на документи за самоличност от ново поколение

2. Кое твърдение е вярно според информацията в текста?

А) От средата на 2024 година в личните документи ще има вграден чип.
Б) От края на 2022 година се издават нов вид лични карти и паспорти.
В) Биометричните данни включват и пръстови отпечатъци от едната ръка.
Г) Българските граждани могат да пътуват навсякъде по света само с личната си карта.

3. Какво НЕ е задължително за българските граждани според текста?

А) искането за издаване на лична карта на живеещите в България лица, навършили 14 години
Б) искането за издаване на лична карта на 14-годишни, пребивавали и завърнали се от чужбина
В) подписването на искането за лична карта на непълнолетни от родител, настойник или попечител
Г) вграждането на електронен идентификатор в новите лични карти на българските граждани

4. Според информацията от таблицата с каква валидност са личните карти на лица, от които поради временна невъзможност НЕ могат да се снемат пръстови отпечатъци?

А) 30 години
Б) 10 години
В) 2 години
Г) 1 година

5. Коя информация присъства и в двата източника на информация – и в таблицата, и в текста?

А) За издаването на първа лична карта лицата от 14 до 16 години не заплащат такса.
Б) Личните карти на български граждани от 18 до 70 г. са валидни 10 години.
В) Първа лична карта се издава на български граждани, навършили 14 години.
Г) Съществува бърза услуга за издаване на лична карта до три работни дни.

6. Кой е основният документ за самоличност на територията на Република България за българските граждани според текста?

А) паспорт
Б) лична карта
В) свидетелство за управление на МПС
Г) разрешение за пребиваване в България

7. В кой ред думите са синоними?

А) право, отказ
Б) паспорт, заявление
В) договор, споразумение
Г) пребиваване, управление

LIVEWORKSHEETS

Прочетете изречението и изпълнете 8. и 9. задача.

По своите базови характеристики новите лични документи няма да се различават от съществуващите до момента.

8. Какво е по състав изречението?

А) сложно смесено
Б) сложно съставно
В) сложно съчинено
Г) просто изречение

Термин **Простото изречение е изречение, което изразява само една мисъл и има само един глагол-сказуемо**

Пример **Утре, в осем часа сутринта, ще тръгнем към планината.**

Термин **Сложно съчинено изречение:** Състои се от две или повече граматически равностойни прости изречения, свързани със съчинителни съюзи (*и, а, но, ала, или*) или безсъюзно.

Пример

Слънцето грееше **и** птичките пееха.

Термин **Сложно съставно изречение:** Състои се от едно главно и едно или повече подчинени изречения. Подчиненото пояснява главното и се свързва с него чрез подчинителен съюз (*че, защото, ако*) или съюзна дума (*който, когато, където*).

Пример

Той каза, **че** ще дойде.

Термин **Сложно смесено изречение:** Съдържа най-малко три прости изречения, свързани помежду си както със съчинителна, така и с подчинителна връзка.

Пример

Тя влезе **и** затвори прозореца, **през който** се чуваше шум.

9. Какво причастие е употребено в изречението?

А) сегашно деятелно
Б) минало свършено деятелно
В) минало несвършено деятелно
Г) минало страдателно

Залог / Време	Деятелно	Страдателно
Сегашно	-щ Сегашно деятелно *ходе**щ***	-м Сегашно страдателно *смилае**м*** *употреби**м*** *говори**м*** *проходи**м***
Минало	-л Минало деятелно свършено *ходи**л*** Минало деятелно НЕсвършено *ходе**л***	-н -т Минало страдателно *ми**т*** *изпи**т*** *нарисува**н*** *разказа**н***

LIVEWORKSHEETS

Писменото искане за издаване на лична карта непълнолетните (от 14 г. до 18 г.) трябва да подадат лично и в присъствието на родител, настойник или попечител, <u>който</u> полага подпис в заявлението.

10. Какъв е видът на подчертаното в изречението местоимение?

А) показателно
Б) относително
В) неопределително
Г) обобщително

11. Каква част на речта е думата *искане*, употребена в изречението?

А) съществително име
Б) прилагателно име
В) глагол
Г) наречие

12. Запишете употребеното наречие.

_____

13. Любомир е разбрал от свои приятели, че трябва да му се издаде лична карта, когато навърши 14 години. Няма търпение и веднага след четиринадесетия си рожден ден отива сам в Районното управление на МВР. Той обаче излиза оттам разочарован, защото служителката е отказала да приеме писменото му искане. В листа за отговори запишете каква е причината за отказа на служителката според информацията от текста.

LIVEWORKSHEETS